

Ördögi körben

A fiatalokról és a KISZ-ről Egerben

Ezek a fiatalok! — hallom nap mint nap folyosón, irodákban, utcákon, villamoson, autóbuszon, egyszóval ott, ahol emberek vannak. Hallom csodálkozó hangnemben, meglepetésszerűen, kérdezve, néha elkeseredve, de legtöbbször panaszosan, elutasítóan. Vajon miért? — Teszem fel a kérdést magamnak számtalanszor. Milyen okot szolgáltatunk, hogy elutasítanak bennünket, panaszosan beszélnek rólunk, sőt sokan egyenesen gyűlölnék bennünket. Ennyire „rosszak” lennénk? Nem hiszem. Véleményem szerint elődeink sem voltak annak idején jobbak a „deákné vásznánál”. Hogy mi jóval könnyebben, lazábban, felelőtlenebbül fogjuk fel az életet? Meglehet. Ezt azonban az idő hozta magával. Ugyanúgy, mint annak idején apáinknak, anyáinknak, nekünk is megvannak a sajátos problémáink. Hadd ne soroljam őket. Természetesen a gondokon túl kell lépni, ami persze nem olyan egyszerű manapság. Ehhez várjuk szüleink, idősebb munkatársaink, embertársaink segítségét.

Beszélgetőpartnerem BARTUS LAJOS, a gyár KISZ-bizottságának tagja, aki egyébként esztergályosként dolgozik.

— Még a beszélgetésünk elején rövid életrajzodat kérem.

— Azt már tudod, hogy hívnak. 1960-ban születtem, az egri gyárban 1980 óta dolgozom. 1978 óta vagyok KISZ-tag. Nős vagyok, két gyönyörű szép gyerkőc apja.

— S mióta vagy az egri gyár KISZ-bizottságának tagja?

— Már lassan három éve. 1984-ben választottak meg alapszervezeti titkárnak, amely automatikus, a KISZ-bizottsági tagságot is jelent.

— Közel tíz éve dolgozol a gyárban. Meglehetősen sok tapasztalatot szerezhettél az egy évtized alatt. Hogy látod, mennyire segítik a fiatalokat, úgy a munkában, mint az életben?

— Igen felemás dolgokról tudok beszélni.

— Ezt hogy érted?

— Azt nem mondhatom, hogy nem segítenek, de segíthetnének többet is! Hadd mondjak egy egyszerű példát. A szakmunkásképzőből a gyárba kerülő fiatal mellé, egy „öregebb szakit” tesznek, aki „patronálja” az „inast”. Ezzel nem is lenne gond, csak ez a „patronálás” nem tart egy hónapig se. Harminc nap alatt pedig nem mindenki tudja megtanulni a szakma gyári gyakorlati fogásait.

— Ezek szerint a patronáló csak a szakmai ismeretek bővítésében ad támogatást?

— Igen, de én már ennek is örülök.

— Nem lehetne ezt a fajta „patronálást” bővíteni?

— Sajnos többre nem tudjuk rávenni az idősebb kollégákat.

— A munkán kívül milyen segítséget kapnak még a harminc év alattiak?

— Mire gondolsz?

— Elsősorban a lakásra.

— Amennyi a vállalat erejéből telik, azt megteszi. Az más kérdés, hogy telhetne többre is.

— Te, hogy állsz lakásügyben?

— Nekem segített a vállalat.

— A segítség után egy másik, ugyancsak fiatalokat érintő probléma: a megbecsülés. Mennyire becsülik meg munkájukat úgy anyagilag, mint erkölcsileg?

— Az anyagiakról ne is beszéljünk!

— Olyan jó a helyzet?

— A fenéket. Nagyon gyengén keresünk. Nagyon sok fiatal éppen ezért veszi fel a „nyúlcipőt”.

— Az erkölcsi megbecsülés?

— Na, ez sem a legrózsásabb.

— Hogy érzed, mennyire érzékenyek a fiatalok?

— Én inkább úgy tenném fel a kérdést, hogy mire érzékenyek?

— Mire?

— Sok mindenre! Önmagukra, környezetükre, hogy hogyan fogadják őket, mennyire kezelik őket felnőttként. Meny-

nyire kapnak értelmes munkát és még sorolhatnám.

— Mi az, ami most leginkább foglalkoztatja, érdekli őket?

— Ha már összeáll két fiatal, első téma az új adózás. A személyi jövedelemadó kérdése.

— Ezzel kapcsolatosan milyen kérdések merülnek fel bennük?

— Hogyan, miként tovább? Nagyon félnek a fiatalok, hogy anyagilag nagyon rosszul fognak járni, kitolnak velük.

— Mire alapozzák félelmüket?

— Nem tudják még, hogyan fog történni az új adózás. Csak annyit tudunk, hogy minden jövedelem után adózunk kell. Legyen az fő- vagy mellék munka. Márpedig, ha másodállások után is adózni kell, nem éri meg, hogy a napi 8 óra után még elmenjünk „robotolni”. De természetesen a pénz meg kell. Ezért mondják, hogy ki fognak tolni velük.

— Ilyen alapon a öregebbekkel is „kitolnak”?

— Ki, de nem annyira. Nekik már például nemigen kell lakásra gyűjteni.

— A tisztánlátás érdekében, hogy hogyan is fog menni ez az adózás, miért nem hívtok meg egy szakembert, aki tájékoztatna benneteket erről? Többet megtudva a dolgról, hátha csökken a félelem.

— A minap beszéltek egymás között, hogy a tv-híradóban a szakemberhölgy sem volt teljesen otthon a témában. Ezek után, ha az, aki csinálta a reformot, az se nagyon tudja, akkor ki tud nekünk erről ezzel kapcsolatban tájékoztatót tartani?

— A jövedelemadó után beszéljünk egy kicsit a gyári KISZ-életéről. Milyen volt a KISZ-munka, amikor idejöttél és milyen most? Milyen változások történtek?

— Nagyon sok minden változott. Amikor én idekerültem pezsgő KISZ-élet folyt. Ma már nincs pezsgés.

— Miért?

— Annak idején nekünk mindenkor értelmes, mindenkire érintő célkitűzéseink, programjaink voltak. Ma ez nincs meg.

— Te, mint KISZ-vezető, miért nem teszel valamit, hogy újra meginduljon a pezsgés?

— Hidd el, már sok mindent megpróbáltunk tenni. Jó programokat, „bulikat” szerveztünk. Reális célokat tűztünk ki magunk elé.

— Hát akkor?

— Ilyen közönyös, közömbös „bandával” még én nem találkoztam.

— Fel kell rázni őket!

— Mivel, hogyan?

— Ezt nem nekem kell tudnom!

— Mi hiába rázogattuk őket. Lassan már az eredménytelenség miatt már mi is elfásulunk. Mi, öregebb KISZ-tagok még harmincéves korunkig vagy még azon túl is, úgy-ahogy kivesszük, ki fogjuk venni a részünket a munkából, de aztán...

— Ha már szó esett az „öregségről”, mennyire „öregnek” a KISZ-tagok?

— A két kezemen meg tudnám számolni, hogy mennyien vannak a fiatalok közül.

— Mi lesz, ha ti „nyugdíjba” mentek? „Kihal a gyárban a KISZ”?

— Nagyon úgy néz ki.

— És ti ez ellen nem tesztek semmit?

— Már ott tartunk, hogy már nem tudunk mit tenni.

— És mit szól ehhez a gyári párt-, szakszervezeti és gazdasági vezetés?

— Nem tudom. Nem nagyon foglalkoznak velem.

— Mire alapozod?

— Ha annyira érdekelné őket, csak tennének valamit, nem?

— Ez egy ördögi kör. Ebből nem lehet kimászni?

— Nem hogy ki lehet, ki is kell másznunk! Hiszen nem mindegy a gyárnak, de az egész országnak sem, hogy milyen politikai beállítottságú fiatalok építik a jövőt!

Szilágyi Béla